

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres ref

Vår ref

2016/6177-ARR

Dato

29.09.2016

Høringssvar fra Universitetet i Bergen - oppfølging av forslag i Primærhelsetjenestemeldingen og Oppgavemeldingen mv.

Det vises til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 6.6.2016.

Høringssvaret fra Universitetet i Bergen baserer seg på innspill fra Det psykologiske fakultet og Det medisinsk-odontologiske fakultet.

Primærhelsetjenestemeldingen peker på at kommunene er en svært viktig tjenesteyter og forebyggingsarena for befolkningen. Høringsnotatet vektlegger tverrsektorielt samarbeid og forebyggende helsearbeid i kommunehelsesektoren, og det legges i høringsnotatet fram mange konstruktive forslag til tiltak.

Forebyggende helsearbeid er en naturlig del av utdanning, forskning og samhandling for å møte de beskrevne utfordringene, og det vil være nødvendig å utvikle gode samhandlingsarenaer både for utdanning og for utvikling av ny kunnskap og innovative løsninger på tvers av sektorer og fagpersonell.

Utvikling av nye samhandlingsarenaer ved UiB – Helsecampus Årstadvollen

UiB har i sin strategiplan prioritert å utvikle klyngesatsinger som et av sine virkemidler for tverrfaglig samarbeid for å løse komplekse tema innenfor utdanning, forskning og innovasjon.

En av de høyest prioriterte klyngesatsingene ved UiB er Helsecampus Årstadvollen (HCÅ), og denne satsingen vil legge til rette for å ivareta et bredt tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid om utdanning, forskning og innovasjon spesielt rettet mot kommunesektoren og primærhelsetjenesten.

HCÅ planlegges i samarbeid med Bergen kommune, Høgskolen i Bergen, UNI Helse m, fl. og med planlagt oppstart i 2019/20. Helsecampus vil bli en møtearena for studenter og ansatte i forskningsinstitusjoner og kommunehelsetjenesten på tvers av flere helse- og

sosialfaglige utdanninger, globale helsemiljø og med felles trenings-/praksisarenaer og teknologi/innovasjonsmiljøer. Modellen for utvikling og samarbeid innenfor den planlagte helseklyngen vil kunne bygge en god og relevant fellesarena for å utvikle forebygging, tiltak og nye tjenester, og utdanne fagpersonell som er godt forberedt til å planlegge og samarbeide om fremtidige kommunehelsetjenester i flerfaglig fellesskap.

Ved Universitetet i Bergen er Det psykologiske fakultet et breddefakultet med om lag 1600 studenter innenfor flere helsefagutdanninger, blant annet profesjonsutdanningen i psykologi, mastergrad i barnevern, logopedi helsefag og mastergrad i helsefremmende arbeid, og en er generelt positiv til tiltak foreslått i oppfølgingen av Primærhelsemeldingen.

Lovfesting av psykologer i kommunene fra 2020 og opptrappingsplanen for styrking av psykologkompetanse i kommunene vil være viktige tiltak for å gi befolkningen lett tilgjengelig psykisk helsehjelp i kommunene der de bor. Primærhelsemeldingen peker på at kommunene er, og har alltid vært, den viktigste tjenesteyter og forebyggingsarena for befolkningen. Etableringen av et psykologisk lavterskeltilbud i kommunene vil ikke bare bety mye for barn og unge, men også styrke denne delen av helsetjenestene i et livsløpsperspektiv. Opptrappingsplan for psykisk helse fra 1998 til 2008 bidro på en avgjørende måte til å bygge ut og styrke spesialisthelsetjenestene innen psykisk helsevern. Primærhelsemeldingen og oppfølging av denne peker på at det fortsatt er et stykke vei å gå for den delen av befolkningen som sliter med milde og moderate lidelser, både de med rusproblemer og eldre med psykiske lidelser. For mange av de foreslåtte vil det også være et stort behov for ressurser knyttet til gjennomføringen.

Sentrale forutsetninger for å lykkes med reformen

Skal en lykkes med målsettingen for reformen vil det være viktig å se på en videreutvikling av profesjonsutdanning i psykologi og innarbeide tidlig samarbeid med andre helsefagutdanninger om utdanning og praksis i primærhelsetjenesten. I tillegg må en styrke relevant utviklings- og forskningsprosjekter knyttet til primærhelsetjenestens oppgaver og bygge opp en forskningsbasert yrkesutøvelse innenfor primærhelsetjenesten:

- Utdanning av psykologer må videreutvikles slik at primærhelse og samfunnspsykologi blir sterkere tilstede i utdanningen av psykologer.
- Samhandling med andre helsefagutdanninger må tilrettelegges gjennom studieforløpet slik at samhandling utvikles til en naturlig arbeidsform i løpet av utdanningsløpet.
- Tverrprofesjonell praksis kan utvikles gjennom felles praksisarenaer i primærhelsetjenesten og ved tilrettelegging som felles campus, felles undervisningsemner og fellesprosjekter under utdanningsløpet.
- Praksisnærhet til kommune er viktig. Det mangler i dag finansiering av gode praksisarenaer for psykologer i primærhelsetjenestene. Dette kan eventuelt løses ved at praksisplasser i kommune er finansiert i kommunens tildelte budsjetttrammer, ev kan en prøve ut pilotprosjekt i tilknytning til utvalgte kommuner.
- Kompetanse og kunnskapsproduksjon knyttet til forebygging, tidlig intervensjon og behandling i primærhelsetjenesten må styrkes. Flere psykologer bør utdannes i årene fremover
- Styrking av lokal kompetanse i kommunene. Det psykologiske fakultetet har i over ti år administrert en nasjonal modell for dobbelkompetanseutdanning i psykologi (spesialist og phd) innenfor kliniske fagområder. Denne ordningen er evaluert av NIFU med svært

positivt resultat der en får mange engasjert kliniske psykologspesialister med phd kompetanse og relevant forskningsaktivitet primært i spesialisthelsetjenesten/foretakene. Samme modell bør prøves ut for primærhelsetjenesten, da en med en slik modell både kan heve kompetansen i kommunene og få relevante forskningsresultater for primærhelsetjenestens primæroppgaver.

- Universitetet i Bergen vil generelt bemerke at en forutsetning for gjennomføringen av høringsforslagene stiller betydelig økte krav til kommunenes ressurser og kompetanse. Godt interkommunalt samarbeid eller tilstrekkelig store fagmiljøer i kommunene vil være en forutsetning for gjennomføringen av høringsforslagene.
- Høringsnotatet påpeker også kommunens ansvar for pasient-, bruker- og pårørendeopplæring. Dette er et punkt som er i tråd med lov om pasientrettigheter. Det forutsetter en form for pasientskole som bør lokaliseres sentralt i kommunens medisinske og omsorgsmessige kompetanse og i nær kontakt med pasientens fastlege. Tilbudet bør primært rettes mot pasienter med betydelig sykdomsbyrde eller sammensatte behov.
- Høringsnotatet påpeker kontaktlegeordningen for alle helseinstitusjoner som omfattes av spesialisthelsetjenesteloven. Dette kan bli en viktig ordning som kan bli av stor betydning for enkelte pasienter. Det bør imidlertid forutsettes og tydeliggjøres hvordan denne kontaktlege-ordningen kan etableres i nært samarbeid med pasientens fastlege.

Universitetet i Bergen støtter overføring av tannhelsetjenesten fra fylkeskommunen til kommunen.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen
Rektor

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.